

DJEČJI VRTIĆ PETAR PAN SATNICA ĐAKOVAČKA

A. Starčevića 26 , 31421 Satnica Đakovačka

OIB: 02620926910

IBAN: HR6424020061100957897

MBS: 5197376

Email: dvpetarpan.satnicadjakovacka@gmail.com

Na temelju članka 21. stavka 2. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine broj 10/97, 107/07, 94/13, 98/19 i 57/22, članka 17. Statuta Dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka, a nakon prethodne rasprave Odgojiteljskog vijeća i na prijedlog ravnatelja, Upravno vijeće na 34. sjednici dana 29.09.2022. donosi

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA DJEČJEG VRTIĆA PETAR PAN SATNICA ĐAKOVAČKA

Za pedagošku godinu 2022./2023.

v.d. ravnatelj Ivan Žulj

Sadržaj

1. UVOD	1
2. USTROJSTVO RADA.....	2
3. PROSTORNO - MATERIJALNI UVJETI	8
4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE	12
5. ODGOJNO- OBRAZOVNI RAD	16
6. IZOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH RADNIKA	28
7. SURADNJA S RODITELJIMA.....	37
8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA.....	42
9. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE.....	45
10. FINANCIRANJE.....	47
11. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA RAVNATELJA.....	48
12. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA ZDRAVSTVENOG VODITELJA.....	50
13. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM PEDAGOGA.....	53

1. UVOD

Dječji vrtić Petar Pan započeo je s radom 1. prosinca 2019. godine kao nova samostalna odgojno – obrazovna ustanova u kojoj se provodi organizirani oblik izvan obiteljskog odgojno-obrazovnog rada, njege i skrbi o djeci predškolske dobi, uz uvažavanje interesa djece, obitelji i društvene zajednice.

Od 1. rujna 2022. godine započinje redoviti program za djecu od treće do šeste godine, jedna odgojno-obrazovna heterogena skupina. Od 4. listopada 2022. do svibnja 2023. godine program predškole dječjeg vrtića provodi se u ustanovi dječjeg vrtića Petar Pan za djecu iz Satnice Đakovačke u popodnevnom terminu te u osnovnoj školi u Gašincima za djecu iz Gašinaca. Dodatno, ove godine imamo integriran program predškole za djecu predškolske dobi koja pohađaju primarni program u vrtiću. Osnivač i vlasnik ustanove je općina Satnica Đakovačka.

Na temelju sporazuma o međusobnoj suradnji utvrđeni su međusobni odnosi između ustanove Dječji vrtić Petar Pan Satnica Đakovačka i općine Satnica Đakovačka čime su regulirani administrativni i ostali poslovi.

Cjelokupan rad Ustanove provodit će se u skladu sa zakonskim, podzakonskim i programskim dokumentima: Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju („Narodne novine“ br. 10/97, 107/07 i 94/13), Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina („Narodne novine“ br. 51/00, 56/00), Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe („Narodne novine“ br. 63/2008 i 90/2010), Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja i Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br.7-8/1991), Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava (1999), Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (MZOS, 2014) i drugim važećim zakonskim, podzakonskim, općim i posebnim pravnim aktima, kojima je regulirana djelatnost predškolskog odgoja.

Programi će se provoditi u sjedištu vrtića i u prostorima područne osnovne škole Satnica Đakovačka u Gašincima.

I.	21	1	126	42	42(8)
II.	20	0	160	120	40
III.	23	0	184	138	46
IV.	19	1	152	114	38(8)
V.	21	2	168	126	42(8)
VI.	20	2	160	120	40(16)
VII.	21	0	168	126	42
VIII.	22	1	176	132	44(8)
UKUPNO	252	10	1974	1428	504 (80)

ELEMENTI NEPOSREDNOG RADA ODGOJITELJA S DJECOM

1. Redoviti neposredni rad odgojitelja s djecom dnevno iznosi 5.5 sati, a tjedno iznosi 27.5 sati.

ELEMENTI OSTALIH POSLOVA ODGOJITELJA

Ostali poslovi dnevno iznose 2 sata i odnose se na dnevno, tjedno, mjesečno i tromjesečno planiranje, valorizaciju, suradnju s roditeljima, stručne aktive unutar vrtića, izradu materijalnih sredstava, radne dogovore i sl. Valorizacija se vrši uvidom u pedagošku dokumentaciju, prostorni kontekst i neposredni rad.

Radni dogovori evidentiraju se u pedagoškoj dokumentaciji. Neopravdano izostajanje se u evidenciji satnice odgojitelja bilježi kao negativna satnica. Sve oblike suradnje s roditeljima odgojitelji su dužni planirati i bilježiti u pedagoškoj dokumentaciji odgojne skupine.

Odgojitelji su dužni redovito se stručno usavršavati i evidentirati svoje područje interesa u posebne liste za stručno usavršavanje. Potrebno je voditi i svoju individualnu mapu (osobni portfolio), portfolio skupine.

Prisustvovanje odgojiteljskim vijećima je obavezno i neopravdani izostanak bilježi se kao negativna satnica u evidenciji satnice koju vodi svaki odgojitelj zasebno te je krajem mjeseca predaje ravnateljici. Mjesečnu evidenciju sati svih zaposlenika predaju se u računovodstvo, radi daljnje obrade podataka.

Tjedni, mjesečni i godišnji fond sati je promjenjiv ovisno o danima godišnjeg odmora te se tada smanjuje zaduženje u neposrednom radu i ostalim poslovima. Odlukom ravnatelja radno

vrijeme može se mijenjati jer je svim radnicima u cilju ostvariti kvalitetan odgojno-obrazovni rad i prilagoditi se potrebama djece i roditelja.

Nositelj programa: - v.d. ravnatelj, stručno-razvojna služba, odgojiteljice, ostali radnici

Dokumentiranje: temeljem zakonskih propisa.

3. PROSTORNO - MATERIJALNI UVJETI

Okruženje u kojemu se provodi program predstavlja niz čimbenika koji potiču i usmjeravaju djetetov cjelokupni razvoj te utječu na oblikovanje njegove osobnosti, vrijednosti, navika i vještina. Pod pojmom prostor podrazumijevaju se i unutarnje i vanjske prostorije. Ishodište organizacije prostora predškolske ustanove:

- Normativi prostora, opreme i sredstava za odgojno – obrazovni rad u dječjim vrtićima
- Zakon o predškolskom odgoju
- Konceptija razvoja predškolskog odgoja u Republici Hrvatskoj
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- Sigurnost – ključna značajka pažljivo isplaniranog i osmišljenog fizičkog okruženja
- Sloboda
- Pregled nad djecom

Prostor je prilagođen djeci u skladu s njihovim rastom i razvojem te slijedi higijensko zdravstvene i odgojno-obrazovne standarde.

Sigurnost je ključna značajka pažljivo isplaniranog i osmišljenog fizičkog okruženja. U prostorima u kojima se ostvaruje program na snazi je Sigurnosno-zaštitni i preventivni program s protokolima za postupanje u mogućim rizičnim situacijama.

Okruženje vrtića esencijalni je izvor učenja djece. Kvalitetno i poticajno okruženje sadržava visok obrazovni potencijal, s obzirom na to da djeca uče aktivno te surađujući s drugom djecom i odraslima. Bogatstvo i promišljenost izbora materijala djecu potiču na otkrivanje i rješavanje problema iz područja znanosti. Takvo im okruženje omogućuje postavljanje hipoteze, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i razumijevanja. Raznovrsnost, raznolikost i stalna dostupnost materijala trebaju promovirati neovisnost i autonomiju učenja djece, a sadržajno bogatstvo materijala djeci različitih interesa i različitih razvojnih sposobnosti omogućiti različite izbore.

Pedagoški materijali i sredstva u djetetovom okruženju:

1. Opća i didaktička oprema koja je potrebna u radu je:

- namještaj (stolovi, stolice, police, ormari, panoi)

- audio-vizualna sredstva
- dječji glazbeni cd-ovi
- sredstva za likovno izražavanje
- sredstva za govorno-scensko izražavanje
- sredstva za glazbeno izražavanje
- sredstva za istraživanje, eksperimentiranje, manipuliranje
- sredstva za tjelesne aktivnosti

2. Pedagoški neoblikovani materijali

Kvalitetno i poticajno te holističkim pristupom osmišljeno materijalno okruženje djeteta rane i predškolske dobi u suvremenoj praksi, u potpunosti je nezamislivo realizirati bez bogatstva pedagoški neoblikovanog materijala prilagođenog djetetovim interesima i kronološkoj dobi. Radi se o tzv. nedidaktičkim materijalima u funkciji dječje igre, izrade same didaktike kao i čistoj manipulacijsko-istraživačkoj te eksperimentalnoj aktivnosti djeteta. Otpadni materijal poput PET ambalaže različitih vrsta zatim kartonske, metalne, staklene koje sadrži gotovo svako domaćinstvo, do stiropora, pleksiglasa, kamena, drveta, gline. Nebrojeno mnogo materijala te predmeta iz svakodnevnog života kao i našeg prirodnog okruženja, moguće je oblikovati u vrhunski multisenzorički poticaj koji će djetetu pružiti sasvim novi, neponovljivi izvor kako oduševljenja tako i stjecanja znanja, iskustava, vještina, sposobnosti. Zajednička izrada didaktičkih sredstava odgojitelja i djece iz neoblikovanih materijala potiče i samu kompetenciju djeteta, podiže njegovu vlastitu autonomiju na mnogim razinama, osjećaj uspješnosti i samopouzdanja, razvoj kreativnog mišljenja i izražavanja, spoznaje o vrijednosti ljudskog rada, a protkano nenametljivim ekološkim osvještavanjem reciklažom. Recikliranjem materijala kojima djeca barataju te od starog, odbačenog ili nepotrebnog stvaraju nove, autentične, maštovite i svrsishodne predmete iz svakodnevnog života, igračke i igre, male znanstvene poticaje za istraživanje upravo onog što u tom trenutku zadovoljava individualnu znatiželju i spoznaju, manifestaciju vlastitih ideja kroz odabrani izražajni medij, stvara se nova dimenzija odgojno-obrazovne prakse. Upravo takva praksa u kojoj svaki materijal može postati didaktički materijal, sredstvo za učenje, igru, zapažanje, kreativno rješavanje problema, stvaralaštvo bez ograničenja, ležernost i spontanost pri rukovanju svestrano potiče dječji razvoj, dok djeca nadahnuta novim izazovima uče čineći te pritom istinski uživaju.

U prostorijama u kojima se organizira program postoje organizirani kutići-centri aktivnosti (obiteljski, građevni, manipulativni, likovni, scenski, glazbeni, prirode, frizera, liječnika, pred čitalački) koji se formiraju ovisno o dječjim interesima i željama. Centri aktivnosti su obogaćeni različitim materijalima – već gotovim kompletima i igračkama, ali i neoblikovanim materijalima. Centri će se nadopunjavati novim materijalima i sredstvima ovisno o interesu djece i aktivnostima. Spoznajnom i funkcionalnom razvoju djece posebno će pridonijeti predmeti s kojima djeca eksperimentiraju (magneti, termometri, vaga, pješčani sat, pijesak, voda, prirodni materijali). Osim sobe dnevnog boravka djeci je omogućeno korištenje i drugih prostora vrtića –hodnici i vanjski prostor koji sadržava igrališni dio (tobogan penjalice, ljuljačku, pješčanik, nogometni gol), prostor za sportske aktivnosti te vanjski kutić prirode. Organizacija poticajnog prostora razvija kod djece osjećaj sigurnosti, pozitivnu sliku o sebi i drugima, samostalnost, inicijativu, motorički razvoj, spoznaju o različitim oblicima izražavanja i stvaranja te igru.

Primjerena organizacija može se postići:

- Prilagođavanjem fizičkog okruženja
- Dogovaranjem pravila ponašanja u Ustanovi – osigurava kod djeteta osjećaj povjerenja, osjećaj da je voljeno i prihvaćeno
- Kontinuiranim uključivanjem djece u strukturiranje prostora i osluškivanjem njihovih interesa za odabir najprimjerenijih materijala za igru i rad vodeći računa o:
  - Funkcionalnosti
  - Redu
  - Estetskim kriterijima
  - Stvaranju radne atmosfere
  - Osiguranjem discipline
  - Nesmetanim prelaženjem s jedne aktivnosti na drugu
  - Slobodom kretanja po prostoru

Oblikovanje prostora služi kao poticaj i izazov djetetu i odgojitelju jer potiče na istraživanje, kreativnost i stvaralaštvo kao i učenje kroz igru.

Prostor Dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka rekonstruirani je objekt građen sukladno Državnom pedagoškom standardu. Prostorno i materijalno okruženje u velikoj mjeri utječe na

kognitivni, socijalni, emocionalni i tjelesni razvoj djece, stoga ono mora biti kreirano po mjeri djeteta. Takvo okruženje znači nuditi djeci različite razvojno – primjerene materijale, zadatke i situacije koji kod djece potiču razvoj kroz samostalno i grupno istraživanje. Djeca uče čineći u interakciji s drugom djecom i odraslima. Urediti prostor koji će biti prilagođen djeci i njihovom rastu, omogućiti im i olakšati boravak u tom istom prostoru, zadaća je na kojoj DV Petar Pan Satnica Đakovačka intenzivno radi.

Velika pažnja se pridaje kvalitetnom i slobodnom korištenju prostora i poticaja koji se u tom prostoru nalaze te poticanju djece da sudjeluju u održavanju tog prostora. Namještaj u dječjem vrtiću je svojom veličinom primjeren tjelesnoj građi djece. Površine stolova, tepisi, raznovrsni kreativni centri, predstavljaju radne površine za individualni rad i rad u manjim skupinama.

Plan poboljšanja uvjeta rada za sljedeću pedagošku godinu je izgradnja spavaonice, tj. zatvaranje terase u spavaonici koja će zimi koristiti i kao mala dvorana za vježbanje, kako bi se program predškole mogao odvijati u ranijim popodnevnim satima. Izgradnja je planirana ako osiguramo bespovratna sredstva iz projekata.

4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Programi zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane ostvarivat će se sukladno programskoj orijentaciji Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske. Sve zadaće i mjere ovog poglavlja provode se u skladu s Programom zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima kao osnovnog zdravstvenog dokumenta u djelatnosti predškolskog odgoja. Temeljem sporazuma, prehrana će biti osigurana iz kuhinje Dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka gdje će se dovoziti iz Laguna ugostiteljskog obrta.

Bitne zadaće:

- Očuvanje i unaprjeđenje higijensko-sanitarnih uvjeta
- Provođenje mjera zdravstvene zaštite (izrada Protokola postupanja kod pojave pedikuloze) -

Planiranje, praćenje i evaluacija prehrane prema suvremenim standardima

- Provođenje protuepidemijskih mjera u slučaju pojave zaraznih bolesti
- Zdravstveni odgoj djece, radnika i roditelja.

U programu rada Ustanove posebna pozornost posvetit će se zdravstvenoj preventivi, skrbi i praćenju rasta i razvoja djece. Svako dijete će posjedovati zdravstveni karton i na taj način osigurati će se evidencija zdravstvenog stanja svakog djeteta. Nizom preventivnih mjera radit će se na sprječavanju mogućnosti prijenosa infekcija među djecom. Radnici su obvezni obavljati redovite zdravstvene preglede (higijensko-sanitarni pregledi) sukladno važećim propisima. Kod zadovoljavanja potreba njege i prehrane vrlo je bitna fleksibilnost i pravovremeno prepoznavanje i individualni pristup svakom djetetu, uz obaveznu sigurnost u svim radnjama oko prehrane i njege djeteta. Jelovnike sastavlja zdravstvena voditeljica u suradnji s glavnim kuharom. Roditelji imaju uvid u tjedni jelovnik putem internet stranice vrtića i oglasne ploče skupine. Za djecu s posebnim prehrambenim potrebama obroci se sastavljaju u dogovoru s roditeljima te prema preporuci i uputama liječnika.

Raspored obroka:

- Fleksibilni doručak između 8.30 i 9.00 sati
- Ručak od 11.45 do 12.15 sati
- Užina u 10.00 i 14.30 sati.

U skupinama će djeci cijeli dan biti dostupno voće i voda. Uvođenjem novih namirnica stvaramo pozitivne stavove prema zdravim namirnicama i novim okusima. Djeca će

svakodnevno boraviti na svježem zraku. Svakodnevno će se provoditi tjelesna aktivnost, a djeca će moći vježbati s raznim rekvizitima i na spravama koji se nalaze u Vrtiću i dvorištu Vrtića.

MJERE SIGURNOSTI U PREHRANI

- Nadzor u radu i provedbi zadaća vezanih uz zdravstvene propise kod osoba koje u svom radu dolaze u dodir s namirnicama:

- održavanje osobne higijene zaposlenika (ne dozvoljava se nošenje nakita, dugih noktiju i laka te moraju imati prekrivenu i skupljenu kosu)
- čišćenje, pranje i dezinfekcija prostorija za pripremu hrane; pranje i spremanje posuđa
- tekućine za pranje, čišćenje i dezinfekciju treba držati na posebnom mjestu, označenom čitkom i vidljivom etiketom o sadržaju
- kuhinja se ne može koristiti kao prolaz u vrtić u kuhinju ulazi samo kuhinjsko osoblje i zdravstvena voditeljica u propisanoj odjeći.

- Planiranje i provođenje pravilne prehrane prema standardima i normativima planiranja prehrane u dječjim vrtićima.

-Zadovoljavanje specifičnih potreba u prehrani djece sa zdravstvenim teškoćama.

Sigurnost hrane će se provoditi sustavom samokontrole temeljenim na načelima HACCP-a provedbom Zakona o hrani NN br.81/13, Zakona o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu NN br.81/13. HACCP-sustav analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka je preventivni sustav koji omogućuje identifikaciju odnosno prepoznavanje, ocjenu, mjere i nadzor nad eventualnim prisutnim faktorima rizika u hrani koje mogu štetno djelovati na zdravlje ljudi.

HIGIJENSKJE MJERE I DEZINFEKCIJA PROSTORA VRTIĆA

Nadzor nad provedbom i predlaganjem mjera u cilju ispunjavanja propisanih uvjeta smještaja djece:

- sigurnost djeteta osigurava se kroz svakodnevni pregled prostora dječjeg vrtića i opreme
- sigurnost prostorije i opreme kontrolirat će se svakodnevnim obilascima unutarnjeg i vanjskog prostora te tijekom čišćenja opreme od strane tehničkog osoblja
- poznavanje sigurnosno-zaštitnih protokola dječjeg vrtića od strane svih zaposlenika.

Nadzor nad provedbom i predlaganjem mjera u cilju osiguravanja higijene unutarnjih i vanjskih prostorija: -

čišćenje, pranje i dezinfekcije uređaja, pribora, opreme, radnih površina, podova i zidova provodit će se sukladno Planu higijenskog održavanja - dezinfekcija i čišćenje svih površina u vrtiću provodit će spremačica prema razrađenim protokolima dezinfekcije i čišćenja.

Održavanje odgovarajućih tehničkih uvjeta u unutarnjim prostorijama

Dezinfekcija i čišćenje površina u sobama dnevnog boravka: krevetići, stolovi, stolice, ormari, police, vrata, prozori, staklene površine, koševi za otpatke, zavjese, radijatori, tepisi, zidne obloge i podne površine: -

površine koje zahtijevaju brisanje prašine brisat će se vlažnom krpom

- dezinficiranje svih površina obavljat će se klornim preparatom

- dezinfekcija i čišćenje površina u garderobi: podne površine, zidne obloge, police za jakne, prostor za cipele, rasvjetna tijela -

dezinfekcija i čišćenje površina u sanitarnim prostorima: podovi, zidne pločice, police, umivaonici i slavine, toalet, pregrade oko toaleta, vrata, kante za otpatke, kutije za ručnike za jednokratnu upotrebu, dozatori za tekući sapun

- sudjelovanje u planiranju nabave sredstava za higijenu.

Higijena i uvjeti dnevnog odmora i spavanja djece:

- dnevni odmor će se odvijati prema individualnim potrebama djece

- djeca spavaju na obilježenim jastučnicama i krevetićima.

Planiranje i nadziranje provedbe mjera dezinfekcije, deratizacije i dezinsekcije: - spremišta, sve radne prostorije za pripremanje hrane moraju biti zaštićeni od glodavaca i zato treba ukloniti sve otpatke hrane, održavati opću higijenu i zaštitu.

ZDRAVSTVENA DOKUMENTACIJA

Prema Pravilniku o obrascima zdravstvene dokumentacije djece predškolske dobi i evidencija o dječjem vrtiću (NN, 114/02) vodimo sljedeću dokumentaciju:

- Zdravstveni karton za svako dijete u koji će se umetati potvrda o obavljenom sistematskom zdravstvenom pregledu djeteta prije upisa u vrtić te potvrde o obavljenom zdravstvenom pregledu nakon izostanka zbog bolesti
- Evidencija o zdravstvenom odgoju
- Evidencija o higijensko- epidemiološkom nadzoru
- Evidencija o sanitarnom nadzoru

- Evidencija epidemioloških indikacija
- Evidencija ozljeda
- Evidencija antropometrijskih mjerenja (na početku i kraju pedagoške godine)

5. ODGOJNO- OBRAZOVNI RAD

REDOVITI PROGRAM

Redoviti program se provodi u skupini našeg vrtića kao poludnevni ili cjelodnevni program.

U svim odgojnim skupinama odgojno-obrazovni rad temelji se na:

- Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.)
- Konvenciji o pravima djeteta (2001.)
- Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)
- Državnom pedagoškom standardu (2010.)
- Smjernicama za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.)
- Priručniku za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.)
- Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.)

Odgojno-obrazovni rad u Ustanovi Dječji vrtić Petar Pan usmjeren je na:

- razumijevanje i poštivanje prirodnog razvoja djeteta
- osiguravanje uvjeta za njegu zdravlja, tjelesni rast i razvoj djeteta
- promicanje pravilne prehrane
- individualizaciju svakog pojedinog djeteta u skupini
- interaktivne procese učenja koji uključuju djecu, odrasle i cijelo okruženje
- projektno planiranje koje omogućuje djeci učenje vlastitom inicijativom
- suradnju s roditeljima i djetetovom obitelji uspostavljanjem kvalitetnog međusobnog djelovanja
- jačanje roditeljske kompetencije i međusobnog povjerenja

- osigurati kvalitetne svakodnevne susrete i komunikaciju
  - pripremljenu poticajnu i pozitivnu okolinu u kojoj dijete slijedi svoje interese, razvija osjećaj važnosti i samoinicijative nuđenjem različitih materijala i područja za učenje
  - odgojni kontekst u kojem se poštuju ljudska/dječja prava
  - osiguravanje sigurnog okruženja za rast i razvoj djeteta
  - stvaranje uvjeta u kojima se dijete osjeća ravnopravnim članom zajednice
  - stvaranje ozračja u kojem se dijete ostvaruje kao individua i kao osoba zajednice
  - izgrađivanje stavova i vrijednosti koji promiču i štite ljudsko dostojanstvo
  - poštivanje različitosti prilagođavanjem životu u multikulturalnom društvu
  - kontinuiranom timskom radu i većoj individualnoj odgovornosti svakog profesionalca za vlastiti razvoj
  - suradnju sa sustručnjacima i svim važnim tijelima lokalne, regionalne i nacionalne zajednice.
- osiguravanje uvjeta za njegu zdravlja, tjelesni rast i razvoj djeteta

Posebna pažnja posvećuje se razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi. Potiče se i osnažuje osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje je obrazovna politika RH preuzela iz EU.

To su:

- Komunikacija na materinskom jeziku
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- Digitalna kompetencija
- Učiti kako učiti
- Socijalna i građanska kompetencija
- Inicijativnost i poduzetnost
- Kulturna svijest i izražavanje

Okvirni programski sadržaji i aktivnosti

Program odgojne skupine konkretizira se u skladu s djetetovim interesima, iskustvima, znanju i okruženju u kojem dijete živi, odnosno individualizira u skladu s posebnim potrebama djece. Pri tome je važno cjelokupno ozračje u svakodnevnim životnim situacijama i posebno osmišljenim aktivnostima i događanjima. Pri konkretizaciji programa uvažavaju se aktualne i posebne potrebe, mogućnosti i interesi djece. Osobita pažnja posvećuje se stvaranju poticajnog prostornog i socijalnog okruženja, kao preduvjeta za aktivnost djece, tj. učenje.. Kod izbora teme pazi se da ona bude relevantna za djetetov život, da se problemi nalaze u središtu djetetovog interesa, da rješava aktualnu potrebu djeteta. Pri tome dijete mora biti kompetentno baviti se odabranom temom.

Okvirne tematske cjeline:

- TO SAM JA
- MOJA OBITELJ
- JA I DRUGI
- MOJ KVART, NASELJE, GRAD, DRŽAVA
- LJUDI I OBIČAJI U RAZNIM ZEMLJAMA
- EMOCIJE
- PROMET
- EKSPERIMENTI
- SVEMIR
- BLAGDANI, SVEČANOSTI I PROSLAVE
- PRIRODA I BRIGA O PRIRODI

PROJEKTI

U interesu pozitivnog djelovanja na cjelokupni razvoj djeteta, potrebno je u dječjem vrtiću ostvariti opuštajuće i podržavajuće ozračje. U predškolskoj dobi djeca uče ispitujući ili poduzimajući razne aktivnosti, na što ih navodi njihova znatiželja. Odgojitelji tu znatiželju njeguju i potiču jer učenje koje iz nje proizlazi je najprirodniji i najuspješniji način učenja. Djeci treba omogućiti izbor aktivnosti koje ih zaokupljaju u cjelini i koje ih čine bogatijima u rješavanju određenih problemskih situacija. To je posebno ostvarivo u radu na zajedničkim projektima.

Projekt je, u najopćenitijem smislu, plan neke aktivnosti. On određuje način na koji će se ta aktivnost odvijati kako bi dovela do određenoga cilja.

Projektno učenje je proces sudjelovanja djeteta u kooperativnom dijalogu s partnerima kompetentnijim od sebe samoga, u kojem ono internalizira jezik zajedničkih interakcija i kasnije ga neovisno o njima koristi kako bi organiziralo svoja nastojanja u sličnim situacijama (Slunjski, 2001).

Rad na projektu u odgojno-obrazovnom procesu poduzimaju sama djeca (dakle projekt kreće na inicijativu djeteta, a pomaže mu odgojitelj) tijekom određenog vremena kako bi došli do željenoga cilja.

U njemu dolazi do povezanosti i ispreplitanja niza praktičnih i intelektualnih aktivnosti, koje potiču razvoj gotovo svih područja dječjega razvoja.

Osnovni ciljevi rada na projektu su:

- Stjecanje određenih spoznaja i sposobnosti
- Razvijanje potencijala djece, njihovih sposobnosti i vještina
- Uspješniji socio-emocionalni razvoj djece

ETAPE RADA NA PROJEKTU:

Određivanje teme projekta – kao neposredni poticaj za rad na projektu uzima se bilo koji događaj ili situacija koji su pobudili dječju znatiželju i interes. Tema projekta mora biti važna djetetu.

Određivanje cilja i zadaća projekta – odgojitelj određuje cilj, tj. ono što radom na projektu djeca moraju postići. Dobro je unaprijed razraditi još neke specifične zadatke koje djeca mogu ostvariti, a koji pridonose razvoju njihovih sposobnosti, vještina i znanja.

Izrada plana projekta – izrađuje se u suradnji s djecom. Razgovorom ih se potiče na iznošenje što više ideja o tome kako mogu istražiti postavljeni problem, što sve mogu učiniti, tko im može pomoći izvan vrtića. Ne izrađuje se cjelokupni plan.

Provođenje projekta – rad na projektu odvija se kroz razgovore i veliki broj različitih aktivnosti. Ključne dijelove razgovora i aktivnosti djece najbolje je planirati po danima, kao i način bilježenja aktivnosti. Nastoji se ostvariti plan, ali ga se stalno širi i bogati novim aktivnostima koje iniciraju djeca. Djeca mogu prekinuti neku aktivnost kada to požele.

Vrjednovanje postignuća – odgojitelj procjenjuje koliko je tema obrađena i da li je postignut postavljeni cilj. On mora o urađenoj porazgovarati i s djecom, te doznati i njihovu procjenu uspješnosti rada (što su naučili, koliko im je bilo zanimljivo, što im je bilo najteže, itd.).

PREDNOSTI PROJEKTOG NAČINA UČENJA:

- Djeca razvijaju svoje individualne sposobnosti učeći osobnom inicijativom, pitajući i istražujući te samostalno zaključujući.
- Djeca imaju prigodu iznositi svoje tvrdnje, točne i netočne, neprestano pronalazeći putove ka rješenju.
- Zajedno s djecom razmatraju se moguće posljedice koje bi se dogodile kada bi određena zamisao bila ostvarena, djeca predviđaju moguća rješenja i moguće posljedice.
- Polazeći od razvojnih potreba djeteta i konkretnih uvjeta, projekt omogućuje djeci razvijanje interesa, donošenje neovisnih odluka, preciziranje ciljeva, pronalaženje izvora informacija.
- Djeca imaju prigodu naučiti mnoštvo novih izraza, razvijati govornu komunikaciju i učiti se strpljenju pri razgovoru.
- Moguće je pobuditi zanimanje roditelja za događanja u vrtiću i izravnije uključivanje u različite aktivnosti.
- Kako djeca u projektnim aktivnostima doživljavaju neposredne izazove i rješavaju probleme, prerađuju ih i ugrađuju u simboličku igru i stvaralačko izražavanje

Ako je postignuto poticajno ozračje u skupini i u vrtiću, ako je djeci na raspolaganju velik izbor materijala, aktivnosti i igara koje su im zanimljive, ako imaju mogućnosti izbora prostora pa čak i drugih odgojitelja i skupina, onda je moguć ovakav način rada – rad na projektu.

Svaki projekt omogućuje i zahtijeva fleksibilnost i raznolikost rada na razini svake pojedine skupine, ali i vrtića kao cjeline, ovisno o tome što djecu zanima. U projektnim aktivnostima djeca doživljavaju neposredne izazove, rješavaju probleme, ugrađuju ih u simboličku igru i

stvaralačko izražavanje. U projektnom radu uključujemo i sudionike izvan vrtića: roditelje, stručnjake.

Ovakav način rada djecu uči da sami postanu kreatori vlastite spoznaje te kako mogu sami učiti i širiti svoje spoznaje.

U oblikovanju i ostvarivanju odgojno-obrazovnog procesa teži se fleksibilnom pristupu, a pri tome se posebno vodi računa o individualnim specifičnostima svakog djeteta. Djeca uče kroz igru. To je njihova najvažnija i osnovna aktivnost.

U ostvarivanju programa radi se na organiziranju uvjeta (okruženje) koji djeci omogućuju istraživanje, stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja te poticanja djece na samostalno otkrivanje i rješavanje problema koristeći raznovrsne resurse učenja o svijetu koji ga okružuje.

Cilj:

Omogućiti djeci razvijanje interesa, donošenje neovisnih odluka, preciziranje ciljeva, pronalaženje izvora informacija, poticanje i ohrabrivanje dječje prirodne radoznalosti, želje za ispitivanjem i istraživanjem te razvoj kreativnosti.

KULTURNA I JAVNA DJELATNOST VRTIĆA

Cilj:

Kulturna i javna djelatnost vrtića bit će usmjerena na obogaćenje života djeteta u vrtiću, otvaranje vrtića roditeljima i neposrednoj društvenoj sredini, prezentaciji iskustava i postignuća odgojno-obrazovne prakse koja ima unaprijed dogovorena događanja tijekom kojih se afirmiramo i izvan Ustanove.

Prikaz programa kulturno - javne djelatnosti:

ZNAČAJNI DOGAĐAJI	VRIJEME REALIZACIJE
Božićna priredba	Prosinac 2022.
Pokladna povorka	Veljača 2023.
Završna svečanost – program predškole	Svibanj 2023.
Završna svečanost – vrtić	Srpanj 2023.

SIGURNOSNO-ZAŠTITNI PROGRAM

Osnovna potreba svakog djeteta je potreba za sigurnošću. Tek kad je zadovoljena ova potreba, moguće je baviti se realizacijom potreba iz više hijerarhijske razine. Vrtić će osigurati uvjete u kojima se dijete, ali i odgojitelj koji je za njega odgovoran, osjećati sigurno i zaštićeno.

Negativni utjecaji suvremenog svijeta na kvalitetu života, rast, razvoj odgoj i obrazovanje djece prepoznatljivi su u njegovom fizičkom okruženju, ali ne rijetko i u odnosu odraslih prema njemu. Organizirana skrb, odgoj i obrazovanje djece u vrtiću pruža priliku za stvaranje poticajnog fizičkog i psihosocijalnog okruženja koje je temelj zdravog razvoja djeteta.

Program mjera povećanog sigurnosno–zaštitnog programa Petar Pan treba osigurati te uvjete kako bi se dijete osjećalo sigurno i zaštićeno. Roditelji će se informirati o sigurnosno–zaštitnim programima u vrtiću te će se utvrditi prava, obveze i odgovornosti svih sudionika.

Obilježja sigurnog i poželjnog ozračja u dječjem vrtiću su:

- okruženje u kojem se osjeća sigurnost, dobrodošlica, toplina, zadovoljstvo, susretljivost, razumijevanje, prijateljstvo, solidarnost
- okruženje u kojem se poštuje djetetova ličnost
- okruženje u kojem se dijete osjeća slobodnim iznijeti svoja mišljenja, stajališta, strahove, u kojem može zadovoljiti radoznalost i imati izbor (aktivnosti, suigrača, vremena igre) u skladu sa svojim željama i potrebama
- okruženje u kojem prevladavaju zajedništvo, suradnja, poštivanje drugoga, pridržavanje zajedničkih pravila
- okruženje u kojem se poštuju i njeguju različitosti
- okruženje u kojem se potiču svi aspekti komunikacije (slušanje drugoga, verbalno i neverbalno izražavanje) u cilju unaprjeđenja međuljudskih odnosa
- okruženje u kojem se problemi rješavaju na konstruktivan način uz odsutnost tjelesnih kazni, agresivnosti i nasilja

- okruženje u kojem postoji kvalitetan odnos između roditelja i djece, odgojitelja/ica te svih odraslih osoba u obitelji i dječjem vrtiću kao i onih osoba koje ulaze u obitelj i imaju susrete s djecom u dječjem vrtiću.

Ciljevi:

- zaštita sigurnosti i zdravlja djece
- poticanje samo zaštitnog odgovornog ponašanja i svjesnog izbjegavanja rizika
- osigurati maksimalnu zaštitu djece tijekom boravka u vrtiću
- osnaživanje djeteta za sigurno ponašanje te afirmacija potencijala djeteta
- izgrađivanje osobe koja poštuje ljudska prava
- prevencija i otklanjanje potencijalno rizičnih situacija i ometajućih čimbenika
- osiguravanje optimalnih standarda za povećanje fizičke i psihosocijalne sigurnosti djeteta u vrtiću.

Nositelji programa:

Nositelji programa jesu v.d. ravnatelj, stručno-razvojna služba te odgojitelji skupina.

U stručnom timu vrtića su pedagog i zdravstvena voditeljica, čije su uloge (osim podrške odgojiteljima) praćenje i provjera kvalitete provedenoga programa.

Ostali zaposlenici Ustanove u skladu sa svojim zaduženjima sudjeluju u realizaciji programa u cilju kvalitetnije realizacije istog.

Namjena programa:

Namjena sigurno-zaštitnog programa je definirati obveze i osvijestiti uloge svih djelatnika zaposlenih u Dječjem vrtiću u osiguravanju sigurnog okruženja za rast i razvoj djece.

- Sigurnost djece na prvo mjestu.
- Osiguran siguran ulaz i izlaz djece (u vrtić i u dvorišni prostor – prilagođene stepenice, prilazna rampa, djeci prilagođeni rukohvati), osiguran siguran boravak u vrtiću (zaključana vrata vrtića) kao i boravak u vrtiću i na vanjskim prostorima.

- Osigurana dobra informiranost o radnom vremenu dječjeg vrtića već na ulaznim vratima dječjeg vrtića – KUĆNI RED VRTIĆA – istaknuti radno vrijeme, vrste programa koje roditelj koristi.
- Osiguranje čistoće vanjskih površina (pregledati i običi prostor-spremačica), osobito otvorenih pješčanika koje treba svakodnevno navlažiti, pregrabljati i prekrivati.
- Voditi računa pri potpisivanju ugovora s roditeljima kako bi roditelji obavezno, pisanim putem, ovlastili osobe koje će dovesti i odvesti djecu, sukladno kućnom redu (najviše tri osobe) što svaki odgojitelj mora imati u skupini.
- Sklapanjem ugovora roditelj se obvezuje na:
  - poštivanje svih odredbi ugovora
  - korektno ophođenje i uvažavanje odgojitelja i ostalog osoblja vrtića
  - odgovornost za sigurnost sve djece vrtića-zatvarati vrata vrtića nakon ulaska i izlaska
  - Na vrtić gledati kao na svoj dom i ništa ne unositi u njega (oštri, zapaljivi, otrovni i na bilo koji drugi način opasni predmeti po djecu i okolinu).

Način realizacije:

Najvažniji čimbenik uspješnosti odgoja djeteta u vrtiću je, uz osobnost odgojitelja, cjelokupno ozračje okruženja u kojem dijete boravi. Ozračje čine odnosi među sudionicima: radnicima, djeci, roditeljima te poticajnom prostoru u kojem djeca provode najviše vremena.

Ciljevi će se realizirati kroz pravovremeno i odgovorno reagiranje svih zaposlenih na moguće situacije koje ugrožavaju sigurnost djece, prevenciju potencijalno opasnih situacija, informiranjem i razvijanjem svijesti kod zaposlenika vrtića, roditelja i djece o ponašanjima kojima se osigurava sigurnost djece. Program će se realizirati tijekom cijele pedagoške godine.

Način vrednovanja:

Program će se pratiti prema sigurnosno-zaštitnim mjerama iz protokola djelovanja u mogućim rizičnim situacijama i izvješćima stručnih suradnika o učestalosti i broju neželjenih situacija ili pojava.

Napomena: Odgojitelji će s roditeljima i stručnom službom Dječjeg vrtića dogovoriti obogaćivanje programa posjetima, izletima, lutkarsko –dramskim predstavama te ostalim

planiranim suradnjama. Sadržaji planiranih posjeta, izleta, lutkarsko-dramskih predstava i ostalih dodatnih aktivnosti temeljit će se na interesima i potrebama djeteta (do kojih odgojitelji dolaze promatranjem djeteta, razgovorom, radom djece na projektima...), ovisno o epidemiološkim mjerama.

PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

„Dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije (zapisa), koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, a time i osiguranje kvalitetnije potpore njegovu razvoju.“

Važnost procesa dokumentiranja je u činjenici da se na taj način dobivaju potpune i točne informacije, moguće ih je provjeriti, transparentne su, te pružaju mogućnost uvida u cjelinu. Dokumentiranje je jedan neprekidni proces koji se stalno uči, promišlja i izgrađuje. Zato je potrebno neprestano učiti kako dokumentirati – posebno kroz uvide o načinima dokumentiranja kako to čine vrsni odgojitelji. Dokumentiranje pridonosi razvoju kulture dijaloga između svih sudionika u vrtiću. Prikupljene informacije dokumentiranjem omogućuju odgojiteljima bolje razumjeti djetetovu razinu kompetencije. Svrha dokumentacije nije dijete procijeniti u određenim kategorijama niti ga kategorizirati prema općenitim razvojnim razinama, nego ga gledati, slušati i razumjeti, i na tim osnovama podržati proces njegova odgoja i učenja. Kroz analizu svog načina dokumentiranja, odgojitelj uočava da različite razine dokumentiranja aktivnosti djece rezultiraju različitim načinima konstruiranja konteksta za daljnje obogaćivanje i proširivanje pojedinih aktivnosti djece.

Tijekom pedagoške godine vodi se pedagoška dokumentacija odgojno-obrazovnih skupina, sukladno Pravilniku o obrascima i sadržajima pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (NN broj 83/2001.) te ostala dokumentacija vrtića.

Knjiga pedagoške dokumentacije odgojno-obrazovne skupine koja obuhvaća:

- Orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada za određeno razdoblje s razvojnim zadaćama za poticanje cjelovitog razvoja djeteta za skupinu, za pojedino dijete
- Plan aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...)

- Plan suradnje sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća
- Plan obilježavanja važnih datuma (rođendana, sastanaka, svečanosti, izleta i drugo)
- Tjedne planove i programe odgojno-obrazovnog rada: slijed aktivnosti, za odgojno-obrazovnu skupinu, za djecu iz drugih odgojno-obrazovnih skupina, poslovi nužni za ostvarivanje tjednog plana i programa rada
- Dnevnik rada sa svim sastavnicama: planirani poticaji za aktivnosti (individualne, grupne, zajedničke), iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće, za djecu odgojno-obrazovne skupine, za djecu drugih odgojno-obrazovnih skupina, suradnju sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna
- Zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti), priprema, zapažanja i zapisi
- Plan roditeljskih sastanaka: priprema, zaključci, zabilješke o radu s roditeljima (individualni, skupni i dr.)
- Vrednovanje ostvarenog plana i programa: vrednovanje uvjeta ostvarivanja plana i programa, vrednovanje ostvarenosti razvojnih zadaća.

Redovito će se voditi:

- Imenik djece
- Program stručnog usavršavanja
- Dosje djeteta s teškoćama u razvoju
- Matična knjiga djece
- Matična knjiga zaposlenika
- Ljetopis dječjeg vrtića
- Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada
- Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa rada
- Knjiga zapisnika
- Dokumentiranje svih aspekata odgojno-obrazovnog procesa
- Kurikulum dječjeg vrtića
- Evidencija o djeci u dječjem vrtiću.

Planiranje i praćenje razvoja i učenja:

- tjedna, mjesečna, tromjesečna i godišnja zapažanja
- zapažanja o provođenju aktivnosti
- analiza aktivnosti, izvješća
- individualna zapažanja djeteta
- uradci djece (slike i crteži, pisani uradci, verbalni izričaji, izričaji glazbom, pokretom)
- samorefleksija djece (plakati i panoi, fotografije, video zapisi)
- narativni oblici (za odgojitelje, djecu i roditelje)
- anegdotske bilješke
- individualni portfolio
- liste praćenja
- ankete i upitnici za odgojitelje i roditelje
- audio-video zapisi
- timski rad odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću.

Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja:

- slike i crteži, pisani uradci, verbalni izričaji, izričaji glazbom, pokretom, dramski izričaji
- plakati i panoi
- fotografije, video zapisi
- bilješke odgojitelja
- ankete za roditelje.
- „Dokumentacija predstavlja svojevrsni „alat za promatranje“ procesa učenja djece koji odgojiteljima omogućuje bolje razumijevanje, a time i osiguranje kvalitetnije podrške tom procesu“ (Slunjski, 2012:82).

Dokumentacija omogućuje:

- cjeloviti uvid i refleksiju odgojitelja o različitim iskustvima djece, kao podloge osmišljavanja primjerenih intervencija,
- praćenje učenja i postignuća djeteta u svim područjima njegova razvoja,

- sustavno praćenje i bilježenje specifičnih interesa i razvojnog napretka svakog djeteta,
- uočavanje onoga što djeca uče kroz aktivno istraživanje i interakciju s odraslima, djecom i materijalima za učenje,
- procjenjivanje i modifikaciju složenosti ponuđenih materijala

Uloga odgojitelja je da u svojoj svakodnevnoj praksi kontinuirano istražuju i otkrivaju nove mogućnosti i primjerenost pojedinih oblika dokumentiranja.

„Razmjena profesionalnih iskustava odgojitelja uz korištenje različitih oblika dokumentacije ima neprocjenjivu ulogu o procesu njihova profesionalnog razvoja. Ona je važna sastavnica zajedničkih refleksija odgojitelja i moguća alatka pretvorbe ustanova ranog odgoja u zajednice koje uče" (Slunjski, 2012:91). Refleksija odgojitelja gradi znanje u samoj akciji, analiziranjem i promišljanjem vlastitih i tuđih postupaka. Na temelju te refleksije odgojitelji rekonstruiraju i planiraju daljnju praksu.

6. IZOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH RADNIKA

Stručno usavršavanje i naobrazba djelatnika podrazumijeva kontinuirano usavršavanje i stjecanje znanja i vještina potrebnih za unapređivanje vlastite pedagoške prakse i prakse vrtića. Profesionalni razvoj neće se odnositi isključivo na unaprjeđenje znanja već i na propitivanje vlastitih stavova i uvjerenja, te moguće mijenjanje tih uvjerenja i cjelokupne odgojne filozofije odgojitelja (Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, 2012.).

Djelatnici će se uključivati u različite oblike stručnog usavršavanja organiziranog od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje, i drugih institucija koje imaju verificirane programe. Nositelji programa bit će kontinuirano uključeni u redovite programe edukacije za djelatnike predškolskog odgoja i obrazovanja, sa stalnom motivacijom za daljnje učenje, pedagoško-psihološko i didaktički-metodičko cjeloživotno obrazovanje u skladu sa zakonskim propisima i potrebama struke.

Program:

Rad s djecom predškolske dobi zahtijeva razvijenu osobnost i izvornu kreativnost te visoko obrazovanje i stručnost odgojitelja i stručnih suradnika u toj djelatnosti. Sljedeći zahtjev te djelatnosti je cjeloživotno obrazovanje, stručno usavršavanje i osposobljavanje kao preduvjet unaprjeđivanja i razvoja predškolske ustanove i odgojno-obrazovne djelatnosti u njoj te postizanje kvalitetnih odgojno-obrazovnih rezultata.

Učinkovit profesionalni razvoj odgojitelja i stručnih suradnika usmjeren je na razvoj istraživačkih i refleksivnih umijeća. Oblikovanje zajedničke vizije ustanove, potrebne za ostvarivanje kvalitetne odgojno-obrazovne prakse, je važna dimenzija profesionalnog razvoja. Stalno stručno usavršavanje je i zakonska je obveza odgojitelja i stručnih suradnika.

Cilj: Cilj stručnog usavršavanja je profesionalni razvoj odgojitelja i stručnih suradnika stjecanjem novih znanja i vještina potrebnih za unaprjeđivanje osobne odgojno-obrazovne prakse i djelatnosti predškolske ustanove.

Zadaće:

- podržavanje razvoja osobnih potencijala i jačanje stručne kompetencije odgojitelja i stručnih suradnika kroz edukacije
- iskustveno učenje i timski rad na istraživanju i unaprjeđivanju odgojne prakse
- realiziranje individualnoga plana stručnog usavršavanja i prezentiranje stečenih spoznaja na Odgojiteljskom vijeću
- upoznavanje odgojno-obrazovnih radnika s novim sadržajima i dostignućima predškolskog odgoja
- osvještavanje značaja grupne refleksije o odgojno-obrazovnom radu i senzibilizacija odraslih za razvijanje „zajednice koja uči“
- poticanje kontinuiranog izgrađivanja prepoznatljive kulture vrtića – izrada Kurikuluma.

Nositelj programa: Ravnatelj/ica, stručni suradnici, odgojitelji.

Programom su obuhvaćeni ravnatelj/ica, odgojitelji i stručni suradnici.

Način realizacije:

Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika se provodi u skladu s Planom i programom stručnog usavršavanja individualno i kolektivno.

OBLICI, NAČINI I SADRŽAJI:

INDIVIDUALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

Individualno stručno usavršavanje odvijat će se u vidu kontinuiranog praćenja stručne literature te odabranih tema i sadržaja projekata, kao i putem drugih oblika stručnog usavršavanja izvan ustanove (stručni simpoziji, seminari, radionice i sl.) prema Katalogu stručnih skupova. Odgojitelji i stručni suradnici izradit će Program stručnog usavršavanja (teme, područja posebnog stručnog interesa, literatura, broj sati).

Stručno usavršavanje izvan Ustanove provodit će se u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Agencije za odgoj i obrazovanje prema područjima posebnog stručnog interesa, koja se organiziraju kroz seminare i stručne skupove prema planu na državnoj razini. Individualno stručno usavršavanje ostvarit će se:

- Praćenjem nove i stručne literature iz područja pedagogije, psihologije, rehabilitacije, zdravstva i drugih sličnih područja pomoću kojih se kvalitetnije osmišljavaju odgojno-obrazovni sadržaji rada
- Praćenjem stručnih časopisa
- Praćenjem multimedijalnih sadržaja

Planirana literatura za stručno usavršavanje:

1. Ajduković, M., Pećnik, N (1993). Nenasilno rješavanje sukoba, Zagreb, Alineja.
2. Bastašić, Z., (1988). Lutka ima i srce i pamet, Zagreb, Školska knjiga.
3. Bašić, J., Žižak, A., KollerTrbović, N. (2005). Integralna metoda u primjeni, Zagreb, Alinea.
4. Bašić, J., Žižak, A., KollerTrbović, N. (2005). Integralna metoda u radu s predškolskom djecom i njihovim roditeljima, Zagreb, Alinea.
5. Bašić, J., Žižak, A., KollerTrbović, N. (2005): Integralna metoda za odgojitelje i stručne suradnike predškolskih ustanova, Zagreb, Alinea.

6. Bunčić, K., Ivković, Đ., Janković, J., Penava, A. (1993) *Igrom do sebe*, Zagreb: Alinea.
7. Cvetković Lay, J., Pečjak, V. (2004). *Možeš i drukčije*, Zagreb, Alineja.
8. Čudina-Obradović, M. (1996): *Igrom do čitanja*, Zagreb, Školska knjiga
9. Čudina-Obradović, M. (ur.) (1999): *Dosadno mi je, što da radim – priručnik za razvijanje dječje kreativnosti*, Zagreb, Školska knjiga.
10. Čudina-Obradović, M., Brajković, S.: *Integrirano poučavanje*, Zagreb, Korak po korak.
11. Daniels, E.R., Stafford, K. (2004): *Kurikulum za inkluziju*, Zagreb, Korak po korak.
12. Heekin, S., Mengel, P. (1997). *Novi prijatelj- priručnik za odgajatelje i učitelje*, Zagreb: Mali profesor.
13. Juul, J. (2006). *Vaše kompetentno dijete*, Zagreb, Naklada Pelago.
14. Juul, J. (2006). *Ovo sam ja! Tko si ti?*, Zagreb, Naklada Pelago.
15. Juul, J. (2008). *Znati reći „ne“ mirne savjesti*, Zagreb, Naklada Pelago.
16. Katz, L.G., McClellan, D.E. (1997). *Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije*, Zagreb, Educa.
17. Ljubetić, M. (2009). *Vrtić po mjeri djeteta – priručnik za odgojitelje i roditelje*, Zagreb; Školske novine.
18. Ljubetić, M. (2011). *Partnerstvo obitelji, vrtića i škole*, Zagreb, Školska knjiga
19. Maleš, D., Milanović, M., Stričević, I. (2003). *Živjeti i učiti prava*, Zagreb, Filozofski fakultet.
20. Milanović, M. (ur.) (2014). *Pomozimo im rasti*, Zagreb: MPŠ RH.
21. Miljak, A. (1996). *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja*, Zagreb, Velika Gorica, Persona
22. Miljak, A. (1990). *Odgoj i njega djece u drugoj i trećoj godini života*, Zagreb, Školske novine.
23. Mrden, J.L., Puhovski, S. (2004). *Hiperaktivno dijete*, Zagreb, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba.
24. Ortner, G. (1998). *Bajke koje pomažu djeci*, Zagreb, Mozaik knjiga.

25. Petrović Sočo, B. (2009).Mijenjanje konteksta i odgojne prakse dječjih vrtića, Zagreb, Mali profesor.
26. Pintarić Mlinar, L.J.(2014): Priručnik za razvoj inkluzivnih ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, Dječji vrtić Jastrebarsko, Jastrebarsko.
27. Pitamic, M.(2015): Montessori-igre i aktivnosti, Mozaik knjiga, Zagreb.
28. Plummer, D.,M. (2010): Dječje igre za razvoj socijalnih vještina, Naklada Kосinј, Zagreb
29. Slunjski, E.(2003): Devet lica odgojitelja, Zagreb, Mali profesor.
30. Slunjski, E.(2004): Integrirani predškolski kurikulum Rad djece na projektima, Zagreb, Mali profesor.
31. Slunjski, E.(2006): Stvaranje predškolskog kurikulumа, Zagreb, Mali profesor.
32. Slunjski,E. (2008). Dječji vrtić-zajednica koja uči, Spektar media, Zagreb.
33. Slunjski,E.(2011). Kurikulum ranog odgoja, istraživanje i konstrukcija, Zagreb, Školska knjiga.
34. Slunjski,E (2012). Tragovima dječjih stopa, Zagreb: Profil International.
35. Slunjski, E(2015). Izvan Okvira, Element, Zagreb.
36. Starc, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M.(2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djece predškolske dobi, Zagreb, Golden marketing – Tehnička knjiga.
37. Tankersley, D., Brajković, S., Handžar, S.(2012)- Koraci prema kvalitetnoj praksi, Zagreb, Pučko otvoreno učilište.
38. Tankersley, D., Brajković, S., Handžar, S. i dr.(2012). Teorija u praksi, Zagreb, Pučko otvoreno učilište
39. Vujčić, L. (2008): Istraživanje kulture odgojno-obrazovne ustanove, Zagreb, Mali profesor.
40. Časopisi: Zrno; Napredak; Mak; Radost, Smib, Dijete, vrtić, obitelj;
41. Zbornici: Mirisi djetinjstva; Smotra projekata o pravima.

Stručno usavršavanje odgojnih djelatnika ostvarivat će se na razini Ustanove, izvan Ustanove te individualno. Usavršavanje na razini Ustanove provodit će se na:

- Odgojiteljskim vijećima
- Internim stručnim aktivima
- Timskim sastancima
- Radnim skupinama

MAPA PROFESIONALNOG RAZVOJA

Stručno usavršavanje odgojitelj će pratiti kroz mapu profesionalnog razvoja po sljedećim smjernicama:

1. Stručno usavršavanje

- diplome i potvrde s treninga i stručnih usavršavanja
- popis stručnih usavršavanja
- plan profesionalnog razvoja
- objavljene i pročitane publikacije
- zabilješke o stručnom usavršavanju unutar vrtića
- formalne evaluacije od strane savjetnika, mentora, stručnih suradnika i sl.
- stručna literatura

2. Individualizacija

- zabilješke o razgovoru s djetetom
- primjeri bilježaka iz grupe
- povratne informacije i reakcije djece

3. Okruženje za učenje

- fotografije grupe ili tlocrt sobe
- fotografije ili zabilješke o mijenjanju okruženja i materijala

4. Sudjelovanje obitelji

- zabilješke o zajedničkom planiranju i praćenju napretka djece
- planovi, rasporedi rada i evaluacija roditeljskih sastanaka
- primjerci upitnika, istraživanja i drugih instrumenata koji su korišteni za dobivanje informacija od roditelja

- zabilješke o volonterskim aktivnostima roditelja u grupi

5. Strategije poučavanja za smisleno učenje

- primjeri bilježaka iz grupe
- dnevni i tjedni planovi
- opisi provedenih aktivnosti planovi i rezultati projekta
- refleksije o strategijama poučavanja i njihovoj djelotvornosti u grupi

6. Planiranje i procjenjivanje

- refleksije o povratnim informacijama i reakcijama djece
- primjeri individualnih planova za djecu
- instrumentariji za procjenu i primjeri procjena dječjeg napretka, znanja i vještina
- zabilješke o razgovoru s djecom

GRUPNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

Dječji vrtić Petar Pan Satnica Đakovačka će na odgojiteljskim vijećima omogućiti grupno i stručno usavršavanje u kojem se realiziraju različite radionice, gdje se obrađuju tematske cjeline koje su bitne za kvalitetno odvijanje odgojno-obrazovnog rada.

RED.BR.	SADRŽAJ	REALIZATOR	OBLIK	VRIJEME
1.	I. Godišnji plan i program rada za 2022./2023. Pedagošku godinu dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka II. Kurikulum za 2022./2027. pedagošku godinu dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka	v.d. ravnatelj/ica, stručno razvojna služba i odgojiteljice	Izlaganje i rasprava	9/2022

2.	„Definiranje ciljeva i metoda u radu s djecom s teškoćama (IOOP)“	Udruga Maštaonica	Predavanje i radionica	11/2022
3.	„Izazovi u radu s djecom s teškoćama u redovnoj skupini“	Udruga Maštaonica	Predavanje i radionica	2/2023
4.	Dječji crtež – prozor u djetetov svijet	Udruga Maštaonica	Predavanje i radionica	4/2023
5.	Primjena glazbe u odgoju	Udruga Maštaonica	Predavanje i radionica	6/2023
6.	Izvješće Godišnjeg plana i programa za 2022./2023. pedagošku godinu Dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka	v.d. ravnatelj, stručna služba i odgojiteljice	Izlaganje i rasprava	8/2023

2. TIMSKI SASTANCI

Svrha stvaranja timova i timskog rada je integriranje znanja i iskustva tima. Timski sastanci održavaju se tromjesečno te se nakon svakog sastanka zapisnici pohranjuju u stručno-razvojnoj službi.

Cilj:

- poboljšanje kvalitete odgojno-obrazovnih sadržaja u vrtiću
- reflektiranje odnosa i komunikacije u timu
- analiza i vrednovanje načina rješavanja zajedničkih profesionalnih zadataka i problema
- rad u timu zbližava zaposlenike, stvara pozitivnu atmosferu
- potiče na osmišljavanje i realizaciju ambicioznih projekta.

STRUČNO USAVRŠAVANJE IZVAN USTANOVE

Stručno usavršavanje izvan Ustanove provodi se u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Agencije za odgoj i obrazovanje prema područjima posebnog stručnog interesa, koja se organiziraju kroz seminare i stručne skupove prema planu na regionalnoj, međuregionalnoj i republičkoj razini.

Prisustvovanje stručnim skupovima, predavanjima, seminarima, supervizijskim susretima.

Stručni skupovi u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje prema katalogu tijekom pedagoške godine,

Stručni skupovi, seminari, tečajevi, radionice i edukacije u organizaciji organizatora:

-Dječji vrtić Petar Pan Satnica Đakovačka

Aktivno sudjelovanje u strukovnim sekcijama i udrugama (pedagog, odgojitelji, zdravstveni voditelj)

Edukacije u skladu sa zakonskom regulativom svih radnika (zaštita na radu, protupožarna zaštita, higijenski minimum, računovodstveni poslovi, pravni propisi).

Cilj:

- implementacija novih znanja u odgojno-obrazovnom radu
- timski pristup u radu radi unaprjeđivanja svih područja odgojno-obrazovnog procesa.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Razina i kvaliteta uključenosti roditelja u odgojno-obrazovni proces određuje kvalitetu odgojno-obrazovnih iskustava djece te je i prilika razvoja njihovih roditeljskih kompetencija. Kvalitetna i recipročna komunikacija omogućuje zajedničko razumijevanje djece i razvoj odgojno-obrazovnog pristupa usklađenog s njegovim individualnim i razvojnim posebnostima.

Roditeljska uključenost u odgojno-obrazovni proces važna je jer:

- roditelji sa svojom djecom žive od njihova rođenja do odrasle dobi, njihov odnos je cjeloživotni
- roditelji su prvi i najvažniji odgojitelji svoje djece i nose najveću odgovornost za njihov razvoj i napredak. Dječji vrtić usmjeren na dijete vidi roditelje kao svoje najvažnije partnere.

Cilj:

Razvijanje partnerske suradnje u duhu jačanja roditeljske kompetencije i razvoja svijesti o potrebama, interesima, pravima i odgovornostima djeteta i svih odraslih koji su u interakciji s njim te suodgovornosti u odgajanju, rastu i razvoju djeteta.

Načini realizacije:

ZADAĆE U SURADNJI S RODITELJIMA	
U ODNOSU NA DIJETE	<ul style="list-style-type: none"> • uključivanje roditelja u aktivnosti kojima se potiče razvoj djeteta • pravovremeno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema uz odgoj i razvoj djeteta
U ODNOSU NA ODGOJITELJE	<ul style="list-style-type: none"> • zajednička odgovornost odgojitelja i roditelja da se razvije suradnički odnos • pravilna ravnoteža između organizacijskih potreba roditelja i

		<p>individualnih potreba djeteta</p> <ul style="list-style-type: none"> • spremnost na uvažavanje osobnih i profesionalnih kompetencija • povećanje stručnih kompetencija u području rada s roditeljima • promicati duh i načela odgoja za demokraciju, građansko društvo, posebno prava svakog djeteta
U ODNOSU NA RODITELJE		<ul style="list-style-type: none"> • razvoj partnerstva u podržavanju kvalitetne komunikacije usmjerene na dobrobit djeteta • obogaćivanje kvalitete komunikacije na relaciji obitelj-vrtić • poticanje aktivnog sudjelovanja roditelja u realizaciji programa • pomoć roditelju pri izboru programa rješavanje problema vezanih za odgoj i obrazovanje • osnaživanju roditeljske kompetencije stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece u obitelji • dobivanje stručne podrške od strane stručnih radnika (odgojitelj, pedagog, rehabilitator, zdravstveni voditelj)
OBLICI	SADRŽAJI	VRIJEME TRAJANJA
RODITELJSKI SASTANAK	- zajednički roditeljski sastanak početkom pedagoške godine - tematski i komunikacijski roditeljski sastanci - tribine, debate	- jednokratno -kontinuirano tijekom godine
INDIVIDUALNI	- inicijalni razgovori sa	- jednokratno

RAZGOVORI	<p>stručnim suradnicima prilikom upisa djece u vrtić</p> <ul style="list-style-type: none"> - individualni razgovori prije dolaska djeteta u vrtić - individualni razgovori na kojima roditelj ima mogućnost uvida u razvoj i napredak svoga djeteta - planirani razgovori s roditeljima na inicijativu roditelja ili odgojiteljica - savjetodavni razgovori s članovima stručnog tima 	<ul style="list-style-type: none"> - jednokratno -jednom mjesečno prema potrebi -prema potrebi - prema potrebi
SVAKODNEVNE KONZULTACIJE	<ul style="list-style-type: none"> - svakodnevni razgovori s roditeljima prilikom dovođenja i odvođenja djece iz vrtića 	<ul style="list-style-type: none"> -kontinuirano
INFORMIRANJE	<ul style="list-style-type: none"> - informativni edukativni kutići na ulazima vrtića i svake odgojno-obrazovne skupine - izložbe dječjih radova i rukotvorine -putem letaka, brošura i ostalog pisanoga materijala - putem internet stranice 	<ul style="list-style-type: none"> -kontinuirano
RADIONICE	<ul style="list-style-type: none"> - radionice djece, roditelja i odgojitelja (npr. radionica za Dane kruha, izrada božićnog nakita, uskršnja radionica..) 	<ul style="list-style-type: none"> -prema potrebi
POSREDNO UKLJUČIVANJE RODITELJA U ODGOJNO	<ul style="list-style-type: none"> - suradnja pri prikupljanju radnog materijala za određene aktivnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - prema potrebi

OBRAZOVNI RAD	- sakupljanje i donošenje neoblikovanog materijala, izrada igračkaka	
NEPOSREDNO UKLJUČIVANJE RODITELJA U ODGOJNOOBRAZOVNI RAD	- upoznavanje roditelja s organizacijom života i rada u vrtiću - posjet roditelja odgojno-obrazovnoj skupini - posjet roditelju na radnom mjestu - zajednički izleti s djecom - zajedničke akcije roditelja i vrtića - druženja djece, roditelja i odgojitelja (Pokladna povorka, U svijetu bajki, Završna priredba)	-kontinuirano
ISPITIVANJE STAVOVA I MIŠLJENJA RODITELJA	- putem upitnika i anketa	-kontinuirano
INDIKATORI USPJEŠNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • otvorenost odgojitelja za roditeljske inicijative i procjene • prisutnost roditelja na organiziranim sastancima i radionicama • upitnici i ankete za roditelje 	
NAČINI VREDNOVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • upitnik i ankete za roditelje • dokumentacije odgojitelja i stručnih suradnika • aktivno sudjelovanje roditelja u različitim oblicima suradnje • prezentacija odgojno-obrazovnog rada roditeljima • prikaz kreativnih ostvarenja djece • leci, plakati, brošure 	

SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnja s roditeljima odvijat će se u obliku individualnih razgovora, preko pismoa za roditelje i roditeljskih sastanaka.

Teme roditeljskih sastanaka:

1. Prilagodba djece
2. Psihofizičke karakteristike djece određene dobi i dnevni raspored aktivnosti u dječjem vrtiću
3. Važnost socijalne kompetencije djece predškolske dobi
4. Psihofizička pripremljenost djece za polazak u školu
5. Stvaralačke radionice
6. Informiranje roditelja o postignućima u razvoju djece

Suradnja stručnog tima s roditeljima:

- individualni razgovori s roditeljima
- promidžbeni edukativni materijali vrtića (pisma za roditelje, letci)
- izbor literature za roditelje
- individualni programi rada s djetetom s uputama za roditelje
- roditeljski sastanci za roditelje novoupisane djece
- roditeljski sastanak za roditelje programa predškole

8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA

VANJSKE USTANOVE	SADRŽAJ	NOSITELJ ZADATKA	ROK IZVRŠENJA
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	Konzultacije, organizacija seminara, aktiva, savjetovanja, verifikacija programa	v.d. ravnatelj	Kontinuirano
Agencija za odgoj i obrazovanje	Konzultacije, organizacija seminara, aktiva, savjetovanja	v.d. ravnatelj	Kontinuirano
Ured državne uprave u Osječko - baranjskoj županiji (služba za društvene djelatnosti)	Suradnja u provođenju zadataka društvene brige o djeci predškolskog uzrasta	v.d. ravnatelj	Kontinuirano
Osnovna škola Satnica Đakovačka	Suradnja u organizaciji izleta, predstava, stručnog usavršavanja, obilježavanja važnih datuma	Stručni tim	Kontinuirano

Program:

Program je usmjeren na suradnju sa širom društvenom zajednicom obogaćujući spoznajni razvoj djece o ulozi i radu društveno-kulturnih institucija. Otvorenost i suradnja ustanove s lokalnom zajednicom otvara prostor za osiguravanje različitih oblika izravne i neizravne pomoći u ostvarivanju i unaprjeđivanju njezine kvalitete. Aktivnim sudjelovanjem u životu lokalne zajednice predstavlja se rad i ukupno djelovanje ustanove.

Cilj programa:

Poticati suradnju s društvenim i stručnim čimbenicima te poticati njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces radi uključivanja djece u život šire socijalne zajednice, koja uključuje prihvaćanje, razumijevanje, uvažavanje osobnosti djeteta, stjecanje novih spoznaja te obogaćivanja programa za djecu.

Nositelj programa:

Ravnatelj/ica, stručno-razvojna služba, odgojiteljice, roditelji i sustručnjaci.

Namjena programa:

Program je namijenjen djeci od jedne godine života do polaska u osnovnu školu, koja pohađaju redoviti program vrtića.

Način realizacije:

Program se provodi kroz suradnju vrtića s ustanovama i istaknutim pojedincima iz raznih područja ljudskih djelovanja (kulturno-umjetničko, prosvjetno-pedagoško, zdravstveno-socijalno, znanstveno, sportsko).

Tablica

ZADAĆE, SADRŽAJI, AKTIVNOSTI U SURADNJI S VANJSKIM INSTITUCIJAMA	
U ODNOSU NA DIJETE	<ul style="list-style-type: none"> • obogaćivanje kvalitete života djeteta uključivanjem u programe iz kulture, sporta i sl. u široj društvenoj zajednici
U ODNOSU NA ODGOJITELJE I DRUGE RADNIKE	<p>Povezivanje sa stručnim i društvenim čimbenicima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s odgojno-obrazovnim ustanovama - ustanovama različitih profila radi stručnog usavršavanja, razmjene informacija i iskustava iz prakse, provođenja sigurnosnih programa • s obrazovnim, društvenim, zdravstvenim, specijaliziranim ustanovama radi zaštite i poticanja dječjeg razvoja

	<ul style="list-style-type: none"> • s brojnim ustanovama koje nam pomažu da postignemo opće ciljeve i zadaće vrtića i održimo ugled ustanove • sudjelujemo u različitim akcijama i projektima u cilju poboljšanja i prezentiranja odgojno-obrazovnog rada
U ODNOSU NA RODITELJE	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje na sudjelovanje u javnim i kulturnim djelatnostima ustanove

Način vrednovanja:

- praćenje provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana ustanove
- fotografije, video zapisi
- provedba akcijskih istraživanja
- leci, plakati, brošure
- javni prikaz odgojno-obrazovnog rada.

Težimo širenju profesionalne zajednice, odnosno povezivanju vrtića s drugim institucijama, suradnji sa stručnjacima kako bismo osigurali širenje vidika, znanja i vještina te osnaživanje i povezivanje svih uključenih sudionika, što ćemo činiti ove pedagoške godine.

9. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE

Samovrednovanje i vanjsko vrednovanje je sustavan, unutrašnji proces usmjeren na osvjetljivanje trenutnog stanja u ustanovi te se bazira na pozitivnim postignućima, rješavanju problema, odnosno na unaprjeđenju.

Stalno promišljanje i vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse, pretpostavka je kontinuiranog unaprjeđivanja i razvoja ustanove.

Svrha vrednovanja u ustanovi je:

- promicanje samoodgovornosti svih pojedinaca u ustanovi, kao i ustanove u cjelini (praktičari znaju da su odgovorni za napredak, odgoj i učenje djece; ustanove su svjesne da su odgovorne za osiguranje uvjeta za odgovarajući napredak, a svi zajedno da su odgovorni za cjelokupnu kvalitetu i razvoj ustanove)
- osiguranje korisnih pokazatelja onoga što je već postignuto i onoga što bi trebalo unaprijediti (prepoznavanje dobrih strana i „kritičnih točaka” polazište je za poboljšanje kvalitete)
- jamčenje jednakih uvjeta za svu djecu (mlađoj djeci u odnosu prema starijoj, jednoj etničkoj skupini u odnosu prema drugoj, djeci slabijega socijalnog statusa i djeci s teškoćama u odnosu prema drugoj djeci)
- određivanje trendova u unaprjeđenju kvalitete ustanove (praktičari, ali i ustanova u cjelini moraju znati pogoršava li se njihova kvaliteta ili se poboljšava s obzirom na povijest, kontekst i kulturu ustanove)

Vrednovanja ustanove, razlikuje se interni (unutarnji) i eksterni (vanjski) pristup. Ono po čemu se ti pristupi razlikuju su subjekti koji provode vrednovanje. Unutarnje vrednovanje provode odgojitelji i drugi stručni djelatnici ustanove, roditelji, djeca, ravnatelj, čimbenici lokalne zajednice itd., dok vanjsko vrednovanje provode čimbenici izvan ustanova (instituti, udruge, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, domaći ili međunarodni stručnjaci). Upravo stoga što vrednovanje poduzimaju oni unutar ustanove i oni izvan nje, koji su također odgovorni za njezino kvalitetno funkcioniranje, nužno je usuglasiti kriterije prema kojima jedni i drugi procjenjuju kvalitetu ustanove za rani odgoj.

Trajno cjeloživotno učenje s ciljem unaprjeđenja osobna i profesionalna djelovanja osigurava izgradnju odgovarajućeg modela za djecu kako bi se ona osposobila za samounaprjeđivanje

svojih postignuća, za samoregulaciju vlastitog ponašanja i građenje kvalitetnih odnosa s vršnjacima i ostalim osobama u ustanovi i izvan nje. Samovrednovanje se provodi sustavno, planski i organizirano i u njemu sudjeluju svi sudionici odgojno-obrazovnog procesa (djeca, odgojitelji i roditelji) te se provodi po unaprijed utvrđenoj metodologiji i u skladu s poznatim/dogovorenim kriterijima (područjima vrednovanja).

Samovrednovanje je sustavni, unutrašnji i jasni proces kojemu je cilj utvrditi pozitivna postignuća, detektirati probleme i predložiti strategije njihova rješavanja, kao i unaprjeđenja postojećeg stanja. Usmjerenost prema kvaliteti zahtijeva kontinuirano samovrednovanje i djelovanje u smjeru unaprjeđenja kvalitete pojedinih segmenata i ustanove u cijelosti. Samovrednovanje je unutrašnji pogled na razvojne procese u ustanovi kroz uvid u trenutačno stanje kvalitete ustanove, analizu ključnih područja kvalitete, određivanje prioriternih područja unaprjeđenja i izrade razvojnog plana ustanove te praćenje realizacije razvojnog plana i kvalitete rada ustanove. Kontinuirano samovrednovanje vlastite odgojno-obrazovne prakse, kao prvog koraka na putu njezina unaprjeđenja, obveza je svih čimbenika odgojno- - obrazovnog procesa. U procesu vrednovanja sudjeluju svi sudionici odgojno-obrazovnog procesa. Sudjeluju odgojitelji, stručni suradnici, djeca, roditelji, institucije. Temeljna pretpostavka za kvalitetnu provedbu samovrednovanja jest motiviranost i stvarna želja svih čimbenika za unaprjeđenjem vlastitog rada i razvoja ustanove na dobrobit djece. Jedan od vrlo važnih elemenata praćenja i vrednovanja je dokumentiranje odgojno obrazovnog procesa i dokumenti koji govore o kvaliteti rada ustanove.

10. FINANCIRANJE

Sredstva za provođenje redovitog programa se ostvaruju iz proračuna Osnivača i sudjelovanja roditelja u cijeni programa. Skala sudjelovanja roditelja u cijeni vrtića se nalazi u Pravilniku o načinu i uvjetima sudjelovanja roditelja u cijeni programa Dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka.

Roditelji neposredni korisnici usluga Dječjeg vrtića Petar Pan Satnica Đakovačka sudjeluju u ekonomskoj cijeni programa prema cijeni koju je odredio Osnivač

Ekonomska cijena vrtića	Dio koji sufinancira Osnivač	Dio koji plaćaju roditelj
1600,00 kn	900,00	700,00
1150,00 kn	650,00	500,00
800,00 kn	450,00	350,00

11. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA RAVNATELJA

BITNE ZADAĆE I AKTIVNOSTI:

- vođenje vrtića (organizacijski, financijski, pravni i stručno pedagoški poslovi)
- zastupanje i predstavljanje Vrtića
- koordinacija u funkcioniranju ustanove
- pravovremeno pripremanje i donošenje općih akata i drugih dokumenata s važećim zakonskim odredbama i propisima
- izvješćivanje nadležnih organa o radu ustanove
- organizacija i unaprjeđivanje osnovne djelatnosti vrtića pronalazeći kvalitetna i optimalna rješenja za boravak djece i rad svih radnika vrtića
- stalno praćenje potreba djece i roditelja te unapređenje osnovne djelatnosti vrtića kroz valorizaciju postojećih rezultata i stručno usavršavanje
- raditi na homogenosti svih struktura u kolektivu, na poboljšanju međusobne komunikacije sa zadaćom ostvarivanja veće motivacije u postizanju kvalitete rada u odgojno-obrazovnom procesu te razvijanju novih modela potičući timski rad, partnerstvo i autentičnost ustanove
- poticanje odgojitelja na slobodno iznošenje stavova, kritičko promišljanje o vlastitom radu i radu Vrtića, diskusije, inicijativa te razvoj potencijala.
- osmišljavati, uključivati djelatnike i sudjelovati u akcijama i aktivnostima koje pridonose otvorenosti vrtića prema društvenoj zajednici.
- pronalaziti rješenja za pribavljanje dodatnih financijskih sredstava zbog unaprjeđenja odgojno- obrazovnog rada.

PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

U odnosu na vrtić:

- sudjelovanje u izradi Godišnjeg plana i programa rada, te praćenje njegove realizacije
- sudjelovanje u izradi Kurikuluma vrtića
- sudjelovanje u izradi financijskog plana vrtića

- praćenje ispravnosti i sigurnosti objekta, nadopuna i nabava didaktike, materijala i drugih sredstava potrebnih za funkcioniranje vrtića.
- funkcionalno nadopunjavanje i obnavljanje sprava, pomagala i materijala u vanjskom i unutrašnjem prostoru.
- koordinirati i pratiti kvalitetu izvršavanja zadataka vezanih za popravke, servisiranja i testiranja opreme.
- sudjelovanje u timskom planiranju aktivnosti vezanih za unapređivanje njege i zaštite, sigurnosti, odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi .
- suradnja s Upravnim vijećem
- sudjelovanje u pripremanju Sjednica UV, te provođenje njihovih zaključaka i odluka.
- praćenje svih važnih uvjeta potrebnih za kvalitetnu realizaciju odgojno-obrazovnog procesa.
- sudjelovanje u pripremi i realizaciji sjednica OV, pratiti realizaciju zaključaka OV i njihovu provedbu u neposrednoj praksi.
- prisustvovanje stručnim aktivnostima, seminarima te primjenjivanje istog u praksi.
- sudjelovanje u pripremi za prijem djece.
- praćenje stručne literature te u izradi i provedbi Plana praćenja uvođenja pripravnika u samostalni rad, te rad u Povjerenstvu za praćenje pripravnika.

Suradnja s roditeljima:

- informiranje i suradnja u zajedničkom rješavanju problema.
- doprinos zadovoljavanju potreba roditelja (programi, oblici suradnje, afirmiranje roditeljskih interesa i afiniteta).
- pratiti kvalitetu ostvarivanja suradnje s roditeljima
- održavanje masovnih roditeljskih sastanaka: tematska predavanja, prigodno prema potrebama Vrtića.
- individualni razgovori i konzultacije.
- sudjelovanje u organizaciji i realizaciji radionica za roditelje, te pripremi i izradi edukativnih materijala.

12. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA ZDRAVSTVENOG VODITELJA

Godišnji plan i program rada zdravstvenog voditelja temelji se na zadaćama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima kao osnovnog zdravstvenog dokumenta u djelatnosti predškolskog odgoja.

Cilj:

Djelovanje na očuvanju i unaprjeđenju zdravlja djece i njihovog psihofizičkog razvoja pravovremenim i kvalitetnim zadovoljavanjem razvojnih potreba i prava djece putem:

- sustavnog praćenja psihofizičkog razvoja djeteta i zdravstvenog stanja djece s naglaskom na prevenciju zaraznih bolesti, nepravilnog razvoja lokomotornog sustava te prevenciju pretilosti,
- održavanja postignute kvalitete i unaprjeđenje zaštite zdravlja djece te povećanje kvalitete suradnje svih sudionika procesa očuvanja zdravlja djece,
- usvajanja higijenskih i prehrambenih navika.

RAD S DJECOM

Upoznavanje i praćenje zdravstvenog statusa djeteta:

pravovremeno prepoznavanje i evidentiranje djece sa zdravstvenim teškoćama te vođenje zdravstvene dokumentacije (zdravstveni karton djeteta) putem:

- sustavnog praćenja rasta i razvoja djece (provođenje antropometrijskog mjerenja 2 puta godišnje po svim odgojno-obrazovnim skupinama)
- prikupljanja podataka imunizaciji svakog djeteta
- praćenja pobola po svim odgojno-obrazovnim skupinama (praćenje akutnih bolesti djece)
- nadzora procijepljenosti, praćenje epidemiološke situacije i pravovremeno djelovanje
- pružanje prve pomoći kod akutnih stanja i ozljeda te dokumentiranje istih

Izmjena aktivnosti i prilagođavanje dnevnog ritma uvažavajući trenutne potrebe djeteta (prehrana, odmor, planiranje rasporeda aktivnost, izmjena statičkih i dinamičkih aktivnosti) važne za psiho-fizički razvoj putem:

- svakodnevno organiziranog boravka na zraku, zadovoljavanjem dječje potrebe za igrom i kretanjem u cilju pravilnog razvoja cjelokupne muskulature
- prilagođavanjem dnevnog života u predškolskoj ustanovi individualnim potrebama djeteta
- djelovanjem na usvajanju i usavršavanju kulturno-higijenskih navika kod djece te navika zdravog života u cjelini.

Provođenje pravilne prehrane djece prema važećim standardima i propisima

- rad na organizaciji i realizaciji prehrane djece, sastavljanje jelovnika u skladu s normativima za djecu predškolske dobi u suradnji s ravnateljem
- svakodnevna kontrola kvalitete i kvantitete tijekom godine
- prilagođavanje jelovnika djeci s određenim prehrambenim potrebama
- praćenje stanja uhranjenosti djece, te intervencije kod odstupanja i poduzimanje preventivnih mjera
- edukacija odgojitelja i stručnih suradnika: Piramida pravilne prehrane djece predškolske dobi

SURADNJA S ODGOJITELJIMA

- Upoznavanje odgojitelja s karakteristikama psiho-fizičkog razvoja djeteta i njegovim potrebama
- Osvješčivanje odgojitelja o važnosti svakodnevnog prikupljanja informacija o djetetu (osobito tijekom prilagodbe), redovitog donošenja liječničkih ispričnica i aktivno sudjelovanje
- Edukacija odgojitelja o mjerama i načinima sprečavanja širenja zaraznih bolesti i načinima na koje mogu zaštititi djecu te pružanje prve pomoći.
- Usvajanje i promicanje zdravog načina života u vrtiću s naglaskom na konzumaciju zdrave hrane tijekom proslave rođendana u vrtiću.
- Suradnja s odgojiteljima u svezi obavljanja redovitih sanitarnih i liječničkih pregleda.
- Edukacija odgojitelja o bolesti COVID-19, o posebnim situacijama kod akutnih stanja i povreda, o prepoznavanju bolesti i primjerenog reagiranja, o higijensko-epidemiološkim uvjetima i situacijama, o unaprjeđenju zdravlja zubi djece i drugo.

SURADNJA S RODITELJIMA

- Prikupljanje liječničke dokumentacije o zdravstvenom stanju djeteta te o promjenama stanja.
  - Kontinuirana suradnja s roditeljima djece sa zdravstvenim teškoćama.
  - Usvajanje i promicanje zdravog načina života u vrtiću s naglaskom na konzumaciju zdrave hrane tijekom proslave rođendana u vrtiću.
- Obavješćavanje roditelja o povredi djeteta te pomoć pri prijevozu u zdravstvenu ustanovu (bolnica, dom zdravlja).
- Edukativne radionice prema potrebi roditelja o zdravstvenim stanjima djece.

SURADNJA S DRUŠTEVNIM ČIMBENICIMA

Suradnja se ostvaruje s liječnicima i stručnima osobama koje brinu i skrbe o djeci upisanih u vrtić:

- Dom zdravlja (primarna zdravstvena zaštita)
- Zavod za javno zdravstvo (organiziranje sanitarnih pregleda, mikrobiološke ispravnosti hrane i čistoće objekta i polaganjem tečaja higijenskog minimuma)
- Sanitarna inspekcija (sanitarno-higijenski nadzor)
- Ljekarna (nabava sanitetskog materijala i farmakoloških sredstava za pružanje prve pomoći kod djece)
- Medicina rada (obavljanje liječničkih pregleda)

SURADNJA S TEHNIČKIM OSOBLJEM

- U suradnji s osobljem u prilagođavanje jelovnika djeci s određenim prehrambenim potrebama
- Nadzor nad zadovoljavanjem propisanih zdravstvenih uvjeta namirnica te energetske vrijednosti obroka
- Organizacija i provođenje obaveznih sanitarnih pregleda i polaganje tečaja higijenskog minimuma
- Primjena HACCP sustava prilikom pripreme hrane i nadzor nad HACCP planovima.
- Primjena higijenskog protokola vrtića za osiguravanje visoke razine higijene prostora i nadzor nad provedenim
- Nadzor nad održavanjem čistoće okoliša vrta

- Provođenje i organiziranje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u objektima i oko njih

13. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM PEDAGOGA

Plan i program rada stručne suradnice pedagoginje

ZADAĆE	SADRŽAJ	VRIJEME
Organizacija i materijalni uvjeti rada	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u izradi modela organizacije života i rada u vrtiću - sudjelovanje u planu nabave opreme, igračaka, didaktike i potrošnog materijala - sudjelovanje u nabavi stručne literature <p>Iniciranje primjene suvremenih oblika odgojno-obrazovnog rada u cilju optimalnog zadovoljavanja potreba i prava djece:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektno planiranje aktivnosti (usmjerenost na dijete, a ne na sadržaje učenja) - oblikovanje poticajnog prostorno-materijalnog okruženja - fleksibilnost organizacije odgojno-obrazovnog procesa - učenje djece kroz igru i neposredno iskustvo - razvijanje kolaborativnih odnosa djece i odgojitelja - timski rad odgojitelja i djece - poticati samoinicirano i samoorganizirano učenje 	<p>kolovoz, 2022.</p> <p>kolovoz i tijekom godine</p> <p>tijekom godine i prema potrebi</p> <p>kontinuirano</p>

	<p>djece</p> <ul style="list-style-type: none"> - poticati suradnju i suradničko učenje djece 	
<p>Planiranje i programiranje</p> <p>Valorizacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izrada godišnjeg plana i programa rada pedagoginje - izrada programa osobnog stručnog usavršavanja - sudjelovanje u izradi godišnjeg plana i programa rada vrtića - sudjelovanje u izradi izvedbenih planova i programa - sudjelovanje u izradi plana i programa stručnog usavršavanja u vrtiću - planiranje rada i sudjelovanje u radu Odgojiteljskog vijeća - izrada analiza i izvješća valorizacije osobnog rada, rada skupina i na nivou vrtića 	<p>rujan 2022.</p> <p>tijekom godine i prema potrebi</p>
<p>Odgojno – obrazovni rad</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslovi vezani uz upis djece u novu pedagošku godinu - prijem djece u programe - uključivanje u rad u periodu adaptacije djece - procjena psihofizičkog statusa/razvoja djeteta - sudjelovanje u otkrivanju djece s posebnim potrebama - praćenje djetetovog razvoja sa svrhom primjerenog odgojno-obrazovnog rada unutar odgojne skupine - individualni rad s djetetom prema potrebi - uključivanje u neposredan rad s djecom po potrebi, po pozivu odgojiteljica, nalogu 	<p>kolovoz 2022.</p> <p>rujan, 2022.</p> <p>tijekom godine i po potrebi</p> <p>po potrebi</p>

	ravnateljice ili na osobnu inicijativu - rad s djecom	kontinuirano
Suradnja s odgojiteljicama	- redovito praćenje odgojno-obrazovnog rada odgojiteljica: uvidom u rad odgojiteljica boravkom u skupini te praćenjem odgojno-obrazovnog rada putem pedagoške dokumentacije - sudjelovanje u konkretizaciji razvojnih zadaća i njihovom ostvarivanju - iniciranje inovacija i rad na unaprjeđenju odgojno-obrazovnog procesa - suradnja i pomoć u smislu sugeriranja primjerenih aktivnosti i poticaja razvoja djece, posebice djece s TUR - sudjelovanje i pomoć pri planiranju i provođenju projekata	tijekom godine kontinuirano
Suradnja s članovima stručnog tima (odgojiteljicama i ravnateljom)	- zajednički rad na planiranju, programiranju, organizaciji, realizaciji i valorizaciji programskih sadržaja u vrtiću - suradnja u osmišljavanju života i rada u vrtiću, kao i opće strategije razvoja - suradnja na organizaciji izvedbenih programa -suradnja na prezentaciji rada vrtića u javnosti -suradnja u izboru razvojnih zadaća vrtića - sudjelovanje u radu povjerenstva za upise - suradnja prilikom izrade kurikuluma, godišnjeg plana	tijekom godine

	<p>i programa rada te godišnjeg izvješća</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacija osnovnih zadataka iz godišnjeg plana i programa rada vrtića -zajedničko planiranje inkluzije te osiguravanje adekvatnih uvjeta za boravak djece s TUR-om - suradnja u identifikaciji djece s TUR-om - zajednička izrada programa rada za djecu s TUR-om, - sudjelovanje u planiranju nabave opreme, didaktike - savjetovanje roditelja - praćenje rada pripravnika odgojitelja 	
Suradnja s roditeljima	<ul style="list-style-type: none"> - poticanje odgojiteljica na korištenje što raznolikijih oblika suradnje s roditeljima - podizanje kvalitete komunikacije odgojiteljica s roditeljima - intervjuiranje roditelja novoupisane djece - informiranje, savjetovanje i komunikacija s roditeljima putem: individualnih razgovora, grupnih razgovora, roditeljskih sastanaka, kutića za roditelje i sl. 	<p>tijekom godine</p> <p>kontinuirano</p>
Suradnja sa širom društvenom zajednicom	<ul style="list-style-type: none"> - surađivati s institucijama i pojedincima koji nam mogu pomoći u obogaćivanju odgojno-obrazovnog rada u cilju njegove kvalitetne realizacije (sustručnjaci i vanjski suradnici različitih profila, savjetnice iz AZOO, MZO, drugi vrtići, OŠ 	<p>tijekom godine</p>

	Satnica Đakovačka, muzeji, gradska knjižnica, autobusni i željeznički kolodvor, DVD Satnica Đakovačka itd.)	
Stručno usavršavanje	<p><u>Osobno stručno usavršavanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - praćenje stručne literature i periodike - praćenje eventualnih promjena u zakonskoj regulativi - upoznavanje s inovacijama i dostignućima drugih predškolskih ustanova - prisustvovanje oblicima stručnog usavršavanja organiziranih u vrtiću - po potrebi pružanje pomoći u pripremi radionica za OV-e ili stručne skupove i radionica za roditelje - pružanje sugestija pri izboru stručne literature i periodike te izrade Plana individualnog stručnog usavršavanja - realizacija stručnih tema na Odgojiteljskim vijećima <p><u>Usavršavanje izvan vrtića</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u oblicima stručnog usavršavanja organiziranim od strane Agencije za odgoj i obrazovanje, resornog ministarstva i drugih institucija od značaja za rani i predškolski odgoj i obrazovanje 	kontinuirano tijekom godine
Pedagoška dokumentacija	- vođenje osobne pedagoške dokumentacije (godišnji i mjesečni planovi rada, izvješća, hodogram	kontinuirano tijekom godine

	<p>aktivnosti..)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vođenje pedagoške dokumentacije vrtića - izrada godišnjeg programa rada te izvješća o realizaciji istog - izrada prigodnih anketa i obrazaca - sudjelovanje u vođenju pedagoške dokumentacije vrtića - sudjelovanje u vođenju foto-dokumentacije vrtića 	
Ostali poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - vođenje pedagoške knjižnice - uvođenje nove literature i slikovnica u pedagošku biblioteku - poslovi i zadaci po nalogu ravnateljice 	tijekom godine i po potrebi

_____
Predsjednica Upravnog vijeća

Božana Rogalo

Božana Rogalo